

Sygn. akt III AUa 1484/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2016 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maria Sałańska - Szumakowicz
Sędziowie:	SSA Bożena Grubba SSO del. Maria Ołtarzewska (spr.)
Protokolant:	stażysta Sylwia Gruba

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2016 r. w Gdańsku

sprawy R. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 maja 2015 r., sygn. akt VII U 1885/14

oddala apelację.

SSA Bożena Grubba SSA Maria Sałańska - Szumakowicz SSO del. Maria Ołtarzewska

Sygn. akt III AUa 1484/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 lipca 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu R. B. prawa do emerytury pomostowej z uwagi na niespełnienie wymogów niezbędnych do nabycia przedmiotowego świadczenie, wskazując, że skarżący nie udowodnił 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych oraz nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2008, Nr 237 poz. 1656) po dniu 31 grudnia 2008r.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł ubezpieczony, wyjaśniając, że spełnia wszystkie warunki niezbędne do przyznania wnioskowanego świadczenia. Skarżący podkreślił przy tym, że legitymuje się wymaganym przez prawo 15 - letnim stażem pracy w szczególnych warunkach. W ocenie odwołującego się organ rentowy niezasadnie nie uwzględnił okresu od dnia 09 grudnia 1991r. do 17 marca 2014r., podczas którego ubezpieczony był zatrudniony przez armatora

zagranicznego - norweskiego za pośrednictwem przedsiębiorstwa (...) i świadczył na jego rzecz prace marynarza na statkach żegluga morskiej.

Ponadto skarżący wyjaśnił, że po dniu 31 grudnia 2008r. kontynuował prace na statkach żegluga morskiej świadcząc prace na rzecz armatora norweskiego na tym samym stanowisku.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zaprezentowaną w treści zaskarżonej decyzji.

Na rozprawie w dniu 25 lutego 2015r. ubezpieczony oświadczył, że w okresie urlopu bezpłatnego udzielonego mu przez (...) nie były opłacane składki na ubezpieczenia społeczne w Polsce ani przez ubezpieczonego ani przez instytucję kierującą go do pracy na statkach obcych bander, a wnioskodawca nie wnosi o zaliczenie przedmiotowego okresu do stażu pracy w szczególnych warunkach.

Wyrokiem z dnia 06 maja 2015 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu R. B. prawo do emerytury pomostowej od dnia 01 maja 2014 roku (pkt 1.) oraz nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji (pkt 2.).

Sąd I instancji ustalił następujący stan faktyczny oraz poczynił następujące rozważania prawne:

Ubezpieczony R. B., urodzony w dniu (...), w dniu 09 maja 2014r. złożył w organie rentowym ponowny wniosek o emeryturę pomostową.

W toku postępowania przed organem rentowym wnioskodawca udowodnił ogółem 35 lat, 9 miesięcy i 11 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Zdaniem pozwanego organu rentowego ubezpieczony legitymuje się 13 latami, 11 miesiącami oraz 9 dniami pracy w szczególnych warunkach.

Do stażu pracy w szczególnych warunkach pozwany organ rentowy uwzględnił okres od 09 czerwca 1976r. do 30 kwietnia 1981r. z tytułu zatrudnienia wG. (...)w G. oraz okres zatrudnienia od 05 maja 1981r. do 20 maja 1990r. w: (...) w G..

Ubezpieczony R. B. uprzednio także ubiegał się o prawo do emerytury pomostowej. Decyzją z dnia 27 czerwca 2014r. pozwany organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do dochodzonego świadczenia z uwagi na niespełnienie wymagań niezbędnych do nabycia przedmiotowego świadczenia tj. niewykazania 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych oraz nie wykazania, iż ubezpieczony wykonywał prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2008, Nr 237 poz. 1656) po dniu 31 grudnia 2008r. W ocenie pozwanego ubezpieczony udowodnił łącznie 9 lat i 17 dni okresu pracy w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca zakwestionował trafność powyższej decyzji wnosząc od niej odwołanie, załączając przy tym dodatkową dokumentację, w tym świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach potwierdzające charakter zatrudnienia ubezpieczonego w G. (...)od 09 czerwca 1976r. do 30 kwietnia 1981r.

Przedmiotowa sprawa została przekazana do Sądu Okręgowego w Gdańsku i zawisła pod sygnaturą VII U 1634/14.

W dnia 30 lipca 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję, którą odmówił ubezpieczonemu R. B. prawa do emerytury pomostowej z uwagi na niespełnienie wymogów niezbędnych do nabycia przedmiotowego świadczenia podając, że skarżący nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych oraz nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2008, Nr 237 poz. 1656) po dniu 31 grudnia 2008r. Organ rentowy uznał, że skarżący udowodnił jedynie 13 lat 11 miesięcy i 9 dni pracy w szczególnych

warunkach. Organ rentowy ustalił, iż ubezpieczony legitymuje się stażem ubezpieczeniowym w wymiarze 35 lat 9 miesięcy i 11 dni, Ubezpieczony nie pozostaje także w stosunku pracy.

Jednocześnie tą decyzją pozwany uchylił swa wcześniejszą decyzję z dnia 27 czerwca 2014r.

W związku z powyższym postanowieniem z dnia 04 września 2014r. w sprawie VII U 1634/14 Sąd Okręgowy w Gdańsku prawomocnie umorzył postępowanie na zasadzie art. 355 k.p.c.

W okresie od 05 maja 1981r. do 31 marca 1995r. skarżący był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...), przy czym w okresie od 21 maja 1990 r. do dnia 31 marca 1995 r. wnioskodawca korzystał z urlopu bezpłatnego. Za okres urlopu bezpłatnego nie były opłacane za wnioskodawcę składki na ubezpieczenie społeczne.

Wskazany powyżej stosunek pracy został rozwiązywany na mocy porozumienia stron, na podstawie art. 10 i 11 ustawy z dnia 28 grudnia 1989r., o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw.

(...) wystawiły ubezpieczonemu świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wskazując, że w okresie od 05 maja 1981r. do 21 maja 1990r. ubezpieczony stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na statkach morskich w żegludze międzynarodowej - pracownik wpisany na listę członków załogi tych statków - kwalifikując prace świadczona przez ubezpieczonego, jaka praca określona w wykazie A, dziale VII pod poz. 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r.

Od dnia 09 grudnia 1991r., do dnia 17 marca 2014r. ubezpieczony był zatrudniony za pośrednictwem przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. Oddział w Polsce przez armatora zagranicznego (...), Norwegia w charakterze marynarza wpisanego na listę członków załóg statku.

Świadcząc prace na statku, ubezpieczony podlegał kierownictwu pierwszego oficera, który był jego bezpośrednim przełożonym albo kapitana.

Charakter zatrudnienia skarżącego na przestrzeni lat nie ulegał zmianie. Skarżący świadczył prace podporządkowaną, jako pracownik - członek załóg wpisany na listę załogi statku.

Czas pracy wnioskodawcy był ewidencjonowany. Ubezpieczony otrzymywał stałe wynagrodzenie oraz wynagrodzenie za nadgodziny.

Przez cały wskazany powyżej okres skarżący świadczył prace na dwóch konkretnie wskazanych przez armatora statkach żeglugi morskiej. Wnioskodawca świadczył pracę cyklicznie w systemie 3 miesiące/1 miesiąc, 2 miesiące/1 miesiąc lub 1 miesiąc/1 miesiąc.

Pracodawca zapewniał skarżącemu zarówno transport, jak i powrót ze statku. Ponadto organizował szkolenia oraz badania okresowe.

Wnioskodawcy został wpisany na listę załogi statku B. G. 15 maja 2002r. Nazwa statku została następnie zmieniona na wniosek armatora na (...). Był to jeden ze statków żeglugi morskiej, na których wnioskodawca świadczył pracę.

(...) Sp. z o.o. Oddział w Polsce wystawiło skarżącemu świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wskazując, że we wskazanym powyżej okresie ubezpieczony stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na statkach morskich w żegludze międzynarodowej - pracownik wpisany na listę członków załogi tych statków - kwalifikując prace świadczona przez ubezpieczonego, jaka praca określona w wykazie A, dziale VII pod poz. 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r.

Zatrudniającego ubezpieczonego przedsiębiorstwo nie odprowadzało składek na ubezpieczenie społeczne za wskazany wyżej okres.

Za okres od 26 maja 1998r., do 29 sierpnia 1998r., oraz od 12 października 1998r., do 31 grudnia 1998r., od 18 lutego 1999r., do 30 września 2001r., od 21 stycznia 2002r., do 07 kwietnia 2009r., oraz od 07 maja 2009r., do 28 lutego 2013r., skarżący opłacał dobrowolnie składki na ubezpieczenie społeczne.

W okresach od 18 lutego 1999r. do 15 maja 1999r., od 25 czerwca 1999r. do 02 października 1999r., od 18 listopada 1999r. do 17 lutego 2000r., od 29 marca 2000r. do 26 czerwca 2000r., od 16 sierpnia 2000r. do 30 listopada 2000r., od 05 stycznia 2001r. do 31 marca 2001r. od 18 czerwca 2001r. do 30 września 2001r., od 21 stycznia 2002r. do 15 marca 2002r., od 04 kwietnia 2002r. do 11 czerwca 2002r., od 06 sierpnia 2002r. do 29 września 2002r., od 28 października 2002r. do 27 stycznia 2003r. od 07 marca 2003r. do 28 kwietnia 2003r., od 03 czerwca 2003r. do 05 października 2003r., od 12 listopada 2003r. do 18 grudnia 2003r., od 26 stycznia 2004r. do 29 marca 2004r., od 05 maja 2004r. do 27 czerwca 2004r., od 09 lipca 2004r. do 18 lipca 2004r., od 14 sierpnia 2004r. do 27 września 2004r. od 18 listopada 2004r. do 11 stycznia 2005r., od 01 marca 2005r. do 22 kwietnia 2005r., od 07 czerwca 2005r. do 18 sierpnia 2005r., od 21 września 2005r. do 21 listopada 2005r., od 14 stycznia 2006r. do 06 marca 2006r. od 07 kwietnia 2006r. do 28 maja 2006r. od 09 lipca 2006r. do 20 sierpnia 2006r., od 01 października 2006r. do 14 listopada 2006r., od 14 grudnia 2006r. do 15 stycznia 2007r. od 27 lutego 2007r. do 11 kwietnia 2007r., od 21 maja 2007r. do 02 lipca 2007r., od 13 sierpnia 2007r. do 23 września 2007r. od 05 listopada 2007r. do 17 grudnia 2007r., od 30 stycznia 2008r. do 28 lutego 2008r., od 03 kwietnia 2008r. do 01 maja 2008r. od 02 czerwca 2008r. do 03 lipca 2008r., od 04 sierpnia 2008r. do 04 września 2008r., od 06 października 2008r. do 06 listopada 2008r. od 08 grudnia 2008r. do 09 stycznia 2009r., od 09 lutego 2009r. do 07 kwietnia 2009r., od 07 maja 2009r. do 28 maja 2009r. od 09 lipca 2009r. do 10 sierpnia 2009r. od 23 września 2009r. do 29 stycznia 2010r., od 12 kwietnia 2010r. 18 maja 2010r., od 18 sierpnia 2010r. do 13 października 2010r., od 15 listopada 2010r. do 26 listopada 2010r., od 16 grudnia 2010r. do 18 marca 2010r., od 31 marca 2011r. do 19 kwietnia 2011r., od 11 lipca 2011r. do 08 sierpnia 2011r. od 21 sierpnia 2011r. do 30 września 2011r., od 17 stycznia 2012r. do 14 marca 2012r., od 14 czerwca 2012r. do 13 sierpnia 2012r., od 24 września 2012r. do 05 listopada 2012r., od 17 grudnia 2012r. do 28 stycznia 2013r. ubezpieczony opłacał dobrowolnie składki na ubezpieczenia społeczne z tytułu świadczenia pracy na statkach obcych bander.

Pozostałe okresy, za które skarżący opłacił dobrowolne składki na rzecz organu rentowego to okresy tzw. kontynuowania ubezpieczenia emerytalnego - rentowego, w trakcie przebywania przez ubezpieczonego po odbytym rejsie w domu.

Pozwany organ rentowy zaliczył do ogólnego staż pracy wnioskodawcy okresy, w których skarżący, jako członek statków obcych bander opłacał z tego tytułu składki na ubezpieczenie społeczne w Polsce, jak również okresy, w których skarżący po powrocie z rejsów dobrowolnie kontynuował ubezpieczenie emerytalno -rentowe tj. okresy od 26 maja 1998r. do 29 sierpnia 1998r., od 12 października 1998r. do 31 grudnia 1998r. od 18 lutego 1999r. do 30 września 2001r., od 21 stycznia 2002r. do 07 kwietnia 2009r. oraz od 07 maja 2009r. do 28 lutego 2013r.

Powyższy stan faktyczny Sąd I instancji ustalił na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy jak również w aktach pozwanego organu rentowego, których prawdziwość oraz rzetelność nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd Okręgowy oparł się także na zeznaniach ubezpieczonego, bowiem były spójne, logiczne oraz przekonujące oraz korelowały z pozostałym uznanym za wiarygodny materiałem dowodowym (w tym z dokumentacją znajdującą się w aktach rentowych pozwanego organu).

W ocenie Sądu I instancji odwołanie wnioskodawcy, jako uzasadnione zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2008 nr 237 poz. 1656) prawo do emerytury pomostowej, dalej: ustawa - z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;

- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący, co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący, co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący, co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

W myśl art. 49 ustawy prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Z kolei art. 3 ust. 1 ustawy stanowi, że prace w szczególnych warunkach, to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Zgodnie z ust. 2 cytowanego przepisu czynniki ryzyka, o których mowa w ust. 1, są związane z następującymi rodzajami prac:

- 1) w szczególnych warunkach determinowanych siłami natury:
 - a) prace pod ziemią,
 - b) prace na wodzie,
 - c) prace pod wodą,
 - d) prace w powietrzu;
- 2) w szczególnych warunkach determinowanych procesami technologicznymi:
 - a) prace w warunkach gorącego mikroklimatu - prace wykonywane w pomieszczeniach, w których wartość wskaźnika obciążenia termicznego (...) wynosi 28 °C i powyżej, przy wartości tempa metabolizmu pracownika powyżej 130 W/m²,
 - b) prace w warunkach zimnego mikroklimatu - prace wykonywane w pomieszczeniach o temperaturze powietrza poniżej 0 °C,

c) bardzo ciężkie prace fizyczne - prace powodujące w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny u mężczyzn - powyżej 8.400 kJ, a u kobiet - powyżej 4.600 kJ,

d) prace w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego,

e) ciężkie prace fizyczne związane z bardzo dużym obciążeniem statycznym wynikającym z konieczności pracy w wymuszonej, niezmiennej pozycji ciała; przy czym ciężkie prace fizyczne to prace powodujące w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny u mężczyzn - powyżej 6.300 kJ, a u kobiet - powyżej 4.200 kJ, a prace w wymuszonej pozycji ciała to prace wymagające znacznego pochylenia i (lub) skręcenia pleców przy jednoczesnym wywieraniu siły powyżej 10 kG dla mężczyzn i 5 kG dla kobiet (wg metody (...) pozycja kategorii 4) przez co najmniej 50 % zmiany roboczej.

Natomiast w myśl art. 3 ust. 3 ustawy prace o szczególnym charakterze, to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

Sąd Okręgowy wskazał, że w załączniku nr 1 do cytowanej powyżej ustawy zawierającym wykaz prac w szczególnych warunkach pod, poz. 23 wskazano prace na statkach żegluga morskiej.

W ocenie Sądu I instancji istota sporu w niniejszym postępowaniu sprowadzała się wyłącznie do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunki do przyznania emerytury pomostowej w trybie art. 4 w zw. z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19 grudnia 2008 r. (Dz.U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1656 ze zm.), tj.: czy w dniu wejścia w życie przedmiotowej ustawy skarżący legitymował się 15- letnim stażem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Pozostałe przesłanki warunkujące nabycie przedmiotowego świadczenia nie stanowiły przedmiotu sporu pomiędzy stronami.

W ocenie Sądu Okręgowego całokształtu okoliczności przedmiotowej sprawy daje uzasadnioną podstawę do uznania, że skarżący legitymuje się wymaganym przez prawo 15 - letnim stażem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, bowiem w okresie od 26 maja 1998r. do 29 sierpnia 1998r., od 12 października 1998r. do 31 grudnia 1998r. od 18 lutego 1999r. do 30 września 2001r., od 21 stycznia 2002r. do 07 kwietnia 2009r. oraz od 07 maja 2009r. do 28 lutego 2013r. świadczył pracę określoną w załączniku nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych pkt 23 tj. wykonywał prace na statkach żegluga morskiej.

Zdaniem Sądu I instancji w pierwszej kolejności szczególnie podkreślenia wymagał fakt, zgromadzony w toku postępowania sądowego materiał dowodowy wykazał ponad wszelką wątpliwość, że ubezpieczony w zakwestionowanych przez organ rentowy okresach niewątpliwie posiadał status pracownika, o czym świadczy fakt, że wnioskodawca świadczył pracę podporządkowaną, podlegając kierownictwu kapitana statku oraz wykonując polecenia wydawane bezpośrednio przez pierwszego oficera, otrzymując za powyższe określone wynagrodzenie. Ponadto wnioskodawca miał ściśle sprecyzowany oraz przydzielony zakres obowiązków, jego czas pracy był ewidencjonowany a oprócz wynagrodzenia zasadniczego otrzymywał także wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych. Ponadto pracodawca kierował ubezpieczonego na niezbędne szkolenia, skarżący był również zobligowany do wykonywania okresowych badań lekarskich.

Sąd Okręgowy stwierdził, iż powyższe przesłanki dowodzą w sposób niezbity, że posiadanie statusu członka załogi ustalone w oparciu o przebieg pracy zawodowej ubezpieczonego tj. okresy pracy na statkach żegluga morskiej wynikające z zapisów w książeczkach żeglaza (koperta k. 9 plik emerytura akt ZUS) było równoznaczne z posiadaniem statusu pracownika.

W tym miejscu dla podkreślenia powyższej konstatacji godzi się przywołać orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 01 czerwca 2010r. o sygn. akt II UK 5/10, które w pełni podziela Sąd orzekający w niniejszym składzie, w którym

wskazano, że charakter prawny pracowniczego zatrudnienia marynarzy, które podlega na wykonywaniu na statkach morskich odpłatnej pracy szczególnie podporządkowanej mógłby być podważony, gdyby z ustalonych okoliczności sprawy wynikało, że sporna praca była świadczona nieodpłatnie, w ramach uprawniania turystyki albo przy braku pracowniczego podporządkowania.

W świetle okoliczności przedmiotowej sprawy nie budzi wątpliwości Sądu, że praca świadczona przez skarżącego w swej istocie była pracą odpłatną a nadto z racji charakteru zatrudnienia - na statkach żeglugi morskiej - wykonywaną w reżimie podporządkowania pracowniczego.

Nie uszło, co prawda uwadze Sądu Okręgowego, że (...) Sp. z o.o. Oddział w Polsce wystawił skarżącemu świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wskazując, że w okresie od 09 grudnia 1991r. na stanowisku bosmana w systemie kontraktowym a ostatnio w okresie od 29 stycznia 2014r. do 17 marca 2014r. na statku m/t „ S.C. (...)” ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na statkach morskich w żegludze międzynarodowej - pracownik wpisany na listę członków załogi tych statków - kwalifikując prace świadczona przez ubezpieczonego jako praca określoną w wykazie A, dziale VII pod poz. 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r.). Sąd Okręgowy zgodził się z pozwanym organem rentowym, iż nie będąc pracodawcą ubezpieczonego, spółka nie miała mandatu do wystawienia takiego świadectwa, niemniej należy je ocenić jako wyraz wiedzy o faktycznie wykonywanej w tym okresie przez ubezpieczonego pracy.

Sąd Okręgowy zważył, że brak jest jakichkolwiek podstaw do różnicowania sytuacji prawnej ubezpieczonych ze względu na miejsce świadczenia przez nich pracy, w szczególności biorąc pod uwagę tożsamy wymóg uiszczania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia za granicą - co zostało wskazane przez Sąd Najwyższy w licznych wdanych przez niego orzeczeniach (wyrok SN z dnia 05 marca 2003r, o sygn. akt II UK 196/02, uchwała SN z dnia 13 lutego 2002r. o sygn. akt III ZP 30/01) należy uznać, że okresy zatrudnienia skarżącego od 26 maja 1998r. do 29 sierpnia 1998r., od 12 października 1998r. do 31 grudnia 1998r. od 18 lutego 1999r. do 30 września 2001r., od 21 stycznia 2002r. do 07 kwietnia 2009r. oraz od 07 maja 2009r. do 28 lutego 2013r., podczas których wnioskodawca świadczył prace u armatora norweskiego, jako członek załogi statków żeglugi morskiej - winny być kwalifikowane, jako okres pracy świadczonej w szczególnych warunkach.

Skoro, bowiem ubezpieczony był kierowany do pracy za granicą przez uprawnioną do tego jednostkę, świadczył prace marynarza w międzynarodowej żegludze morskiej, jako członek załóg statków armatora zagranicznego wciągnięty na listę załóg statków oraz udokumentował opłacanie składek na pracownicze ubezpieczenie społeczne, to nie powinno być sporne, że okresy pracy u armatorów zagranicznych były okresami wykonywania zatrudnienia w szczególnych warunkach o takim samym charakterze prawnym i o takich samych konsekwencjach w zakresie uprawnień emerytalnych jak okresy wykonywania pracy u armatorów polskich.

Sąd I instancji wyeksponował, iż zgodnie z dominującą linią orzecniczą, którą adaptuje m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27.04.2010r. o sygn. akt II UK 329/09 (OSNP 2011/19-20/262), przywołany także przez ubezpieczonego w odwołaniu - począwszy od listopada 1985r., gdy jednoznacznie został uregulowany obowiązek i zasady pokrywania (refundowania) składek na ubezpieczenie społeczne w Polsce za pracowników skierowanych do pracy za granicą, okresy zatrudnienia u pracodawców zagranicznych mogą być uznane za składkowe okresy podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w Polsce, jeżeli zostały opłacone składki na ubezpieczenie społeczne w Polsce (art. 6 ust. 2 pkt 1d ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

Warto w tym miejscu przytoczyć także wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku o sygn. akt III AUa 1793/12 z dnia 25 kwietnia 2013r., w którym wyjaśniono, że okres pracy poza granicami kraju może zostać uwzględniony do ustalenia prawa do emerytury pomostowej pod warunkiem uznania go za okres składkowy w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 lub art. 6 ust. 2 pkt 1 lit, d ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 15 maja 2014r. w sprawie III AUa 2759/13, w którym tożsamo wskazano, iż zaliczenie do okresu pracy w szczególnych warunkach okresów wykonywania za granicą u zagranicznych pracodawców

prac wymienionych w wykazach stanowiących załączniki do ustawy z 2008r. o emeryturach pomostowych, zależy od uznania tych okresów za okresy składkowe.

W świetle zeznań wnioskodawcy oraz dokumentacji znajdującej się w aktach rentowych stanowczego podkreślenia wymaga fakt, że we wskazanych w stanie faktycznym okresach przedmiotowe składki były odprowadzane dobrowolnie przez samego skarżącego.

Wskazany okres został uwzględniony przy obliczaniu ogólnego stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy jak okres składkowy.

Z uwagi na powyższe zsumowanie powyższego okresu z pozostałymi, uwzględnionymi w toku postępowania przez organem rentowym okresami pracy w warunkach szczególnych sprawa, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym przez prawo 15 - letnim stażem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych oraz iż wykonywał po dniu 31 grudnia 2008 r. pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 wskazanej wyżej ustawy o emeryturach pomostowych.

Zdaniem Sądu Okręgowego tym samym wnioskodawca spełnił wszystkie z łącznie wymaganych przesłanek niezbędnych do nabycia prawa do dochodzonego świadczenia.

Zgodnie z art. 15 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej powstaje z dniem spełnienia warunków wymaganych do nabycia tego prawa.

Mając powyższe na uwadze, uznając odwołanie wniesione przez ubezpieczonego za zasadne na mocy cytowanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd przyznał skarżącemu prawo do emerytury pomostowej od dnia 01 maja 2014r. (tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym skarżący złożył w organie rentowym wniosek o dochodzone świadczenie).
- o czym orzeczono w pkt I.

W pkt II sentencji wyroku Sąd Okręgowy na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy nie stwierdził odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji, uznając, iż dopiero wynik przedmiotowego postępowania wyjaśnił charakter zatrudnienia ubezpieczonego w spornych, poddanych pod rozagę Sądu okresach.

Pozwany organ rentowy wywiódł apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 06 maja 2015r, sygn. akt: VII U 1885/14, zaskarżając wyrok Sądu I instancji w części tj. w punkcie 1, zarzucając naruszenie przepisu

- art. 2, art. 3, art. 4, art. 49 w związku z art. 50, art. 51 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r., o emeryturach pomostowych (jednolity tekst Dz. U. z 2008r, Nr 237, poz. 353 z późn. zm.) a zwłaszcza przyjęcie, iż wnioskodawca spełnia wymogi ustawowe uzasadniające przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej,
- naruszenie przepisu postępowania - art. 233 §1 k.p.c., poprzez brak wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności sprawy skutkujące niewłaściwą oceną stanu faktycznego

Wskazując na powyższe pozwany wnosi o uwzględnienie apelacji i:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 1 i oddalenie odwołania ubezpieczonego, ewentualnie:
- 2) uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Pozwany organ rentowy stwierdził, iż nie może zgodzić się ze stanowiskiem Sądu I instancji w tym zakresie.

W ocenie pozwanego ubezpieczony nie spełnia przesłanek uzasadniających przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4, czy art. 49 w związku z art. 4, art. 50 i 51 ustawy z dnia 18 grudnia 2008r o

emeryturach pomostowych. W ocenie pozwanego nie został spełniony wymóg posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych na podstawie art. 3 ust 1 i 3 ustawy pomostowej.

ZUS wywodził, iż wnioskodawca nie udokumentował wykonywania pracy w warunkach szczególnych po 2008r. Wnioskodawca nie przedłożył zaświadczenia o wykonywaniu pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy pomostowej zgodnie z wymogami art. 51 ustawy pomostowej.

Pozwany nie podziela stanowiska sądu I instancji o odnośnie pracowniczym charakteru u pracy ubezpieczonego w okresie spornym uznanym przez sąd, jako praca w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz.1656) prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi. Z kolei w art. 2 pkt 2 wskazane zostało, iż za płatnika składek należy rozumieć pracodawcę. Definicja ubezpieczonego wskazana została w art. 2 pkt 3, który odnosi się do art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Oznacza ona ubezpieczonego podlegającego ubezpieczeniu emerytalnemu z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, a także ubezpieczonego, który przed dniem wejścia w życie ustawy z tytułu takiej pracy podlegał ubezpieczeniu społecznemu lub zaopatrzeniu emerytalnemu.

Z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 209, poz. 1585) wynika, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami.

Z dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy wynika, iż wnioskodawca nie był związany stosunkiem pracy z firmą pośredniczącą. Ubezpieczony w spornych okresach zatrudniony był za granicą za pośrednictwem firmy (...) z o.o. Oddział w Polsce, zatem brak podstaw do zaliczenia spornych okresów do stażu ubezpieczeniowego oraz uznania wskazanych okresów, jako pracy w szczególnych warunkach.

Biorąc pod uwagę powyższe brak jest możliwości zaliczenia do okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych, uprawniającego do emerytury, okresów pracy polskiego marynarza u armatora zagranicznego, do którego został skierowany przez zakład niebędący jego pracodawcą. Definicja pracownika, wprowadzona przepisami ustawy o emeryturach pomostowych obejmuje, bowiem swoim zakresem jedynie pracowników podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, a więc tych, którzy wykonując prace na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

W zakres tego pojęcia nie wchodzi osoby będące obywatelami polskimi, które wykonują prace za granicą w podmiotach zagranicznych.

Ponadto w spornym okresie wnioskodawca nie był delegowany do pracy za granicę przez pracodawcę polskiego, a jedynie przez firmy pośredniczące, które zajmowały się kierowaniem polskich marynarzy do pracy za granicą u obcych armatorów.

Ubezpieczony w w/w okresach nie był związany stosunkiem pracy z firmą kierującą do pracy za granicą, a zatem firmy tej nie można uznać zarówno za płatnika składek, o którym mowa w art. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych, jak i za podmiot uprawniony do wydawania zaświadczeń na podstawie art. 51 tejże ustawy.

Nie można również uznać marynarza zatrudnionego przez pośrednika u armatora zagranicznego za pracownika w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy pomostowej.

W ocenie pozwanego brak jest, zatem możliwości zaliczenia do okresów pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych -okresów pracy polskiego marynarza u armatora zagranicznego, do którego został skierowany przez zakład niebędący jego pracodawcą.

Zgodnie z art. 51 ustawy pomostowej za okresy przypadające przed dniem 01.01.2009r. płatnik składek jest zobowiązany do wystawienia zaświadczeń o okresach pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust.1 lub 3 w/w ustawy.

W ocenie pozwanego do 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy pomostowej można zaliczyć przypadające przed dniem 15 listopada 1991r., okresy pracy marynarza u obcych armatorów (wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy) jedynie wówczas, gdy do pracy za granicą delegował go polski lub zarejestrowany w Polsce pracodawca, który za ten okres wpłacił na konto Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składkę na ubezpieczenie społeczne marynarza.

Brak jest, zatem możliwości zaliczenia do okresów pracy w warunkach szczególnych uprawniających do emerytury pomostowej, przypadających przed dniem 01 stycznia 2009 okresów pracy polskiego marynarza u armatora zagranicznego, do której został skierowany przez firmę pośredniczącą, niebędącą jego pracodawcą.

Reasumując artykuł 2 ustawy pomostowej określa, co oznaczają pojęcia „płatnik składek” i „pracownik” na gruncie ustawy pomostowej. Art. 2 ustawy pomostowej zawiera w zakresie pojęcia pracownika odesłanie tylko do przepisów ustawy z dnia 13 października 1998r., o systemie ubezpieczeń społecznych, ale tylko do art. 6 ust 1 pkt 1 (tj. osoby fizyczne, które są pracownikami), art. 8 ust. 1 (za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy z wyłączeniem ust 2 i 2a), art. 8 ust. 2a (za pracownika uważa się także osobę wykonującą prace na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z k.c. stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje prace na rzecz pracodawcy, którym pozostaje w stosunku pracy), art. 8 ust 6 pkt 2 (twórcę i artystę) ustawy z dnia 13 października 1998r.

W ocenie pozwanego, skoro ustawa o emeryturach pomostowych określa definicję „pracownika”, „płatnika” - brak podstaw do stosowania wykładni rozszerzającej.

Pozwany podnosi, iż ze świadectwa o wykonywaniu pracy w warunkach szczególnych (k. 15 akt (...)) wynika, iż firma pośrednicząca nie opłacała składek za ubezpieczonego. Nie można mówić o statusie pracownika, skoro wnioskodawca w okresach uznanych przez sąd, jako okres pracy w warunkach szczególnych opłacał sam składki na dobrowolne ubezpieczenia społeczne:

- 1) na koncie Z-967 - za okres od 26.05.1998r., do 29.08.1998r., - za okres od 12.10.1998r., do 31.12.1998r., (potwierdzenie (...) k. 18 akt (...))
- 2) od 18.02.1999r., do 30.09.2001r., od 21.01.2002 do 07.04.2009r., od 07.05.2009., do 28.02.2013r., w okresach wykazanych w poświadczeniu z (...) (k. 29-37 akt (...)).

Ponadto pozwany wskazuje, iż poświadczenie ubezpieczeń (k. 27-37 akt (...)) nie wskazuje, aby były opłacone od 01/2009r., składki na Fundusz Emerytur Pomostowych zgodnie z treścią art. 35 ustawy pomostowej - zatem brak również z tego powodu możliwości zaliczenia okresu pracy po 2008r., u armatorów zagranicznych do okresów pracy wykonywanej w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy pomostowej

W odpowiedzi na apelację ubezpieczony R. B. wnosił o oddalenie apelacji pozwanego, jako bezzasadną. Uzasadniając obrane stanowisko ubezpieczony stwierdzał, iż w jego ocenie wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku jest prawidłowy. Sąd I instancji z należytą starannością, zgodnie z prawem i zgromadzoną dokumentacją ocenił stan faktyczny sprawy. Organ rentowy w uzasadnieniu apelacji przedstawił te same argumenty, co w postępowaniu sądowym nie wnosząc nic nowego. Wykazał również lekceważące podejście do Sądu i mojej osoby po przez nieobecność na rozprawach.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie zasługuje na uwzględnienie.

Skonstruowany przez organ rentowy zarzut apelacyjny polegający na braku wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności sprawy skutkujące niewłaściwą oceną stanu faktycznego, w wyniku kontroli odwoławczej nie znalazł potwierdzenia. Sąd Apelacyjny podkreśla, iż w procesie subsumpcji prawnej należyte ustalenie istotnych okoliczności faktycznych, stanowi jedynie pierwszy etap, który następnie skutkuje zakwalifikowaniem tych okoliczności faktycznych pod odpowiednie normy prawne.

Przypomnieć należy, że zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Taka ocena dokonywana jest na podstawie przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego doświadczenia życiowego, a ponadto powinna uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których Sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy, jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i – ważąc ich moc oraz wiarygodność – odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 roku, sygn. akt II UKN 685/98, OSNP 2000/17/655, LEX nr 41437).

Przy uwzględnieniu wyżej omówionych uprawnień Sądu odwoławczego i reguł dotyczących oceny dowodów, zdaniem Sądu Apelacyjnego twierdzenie apelującego organu rentowego należało uznać za nieudowodnione.

Sąd pierwszej instancji przeprowadził, w ocenie Sądu Apelacyjnego, wyczerpujące postępowanie dowodowe, uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia zawiera wszystkie obligatoryjne elementy, a nadto - zarówno w zakresie podstawy faktycznej, jak i prawnej umożliwia kontrolę instancyjną. W szczególności zważyć należy, iż Sąd Okręgowy wyjaśnił motywy, jakimi kierował się uznając, iż brak jest podstaw do niezakwalifikowania R. B. okresu pracy w szczególnych warunkach w spornych okresach.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy nie popełnił jakichkolwiek uchybień w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej, które mogłyby uzasadnić ingerencję w treść zaskarżonego orzeczenia. W konsekwencji, Sąd odwoławczy oceniając, jako prawidłowe ustalenia faktyczne i rozważania prawne dokonane przez Sąd pierwszej instancji, w całości je zaaprobował i uznał za własne, co oznacza, iż zbędnym jest ich szczegółowe powtarzanie w uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 05 listopada 1998r., sygn. akt I PKN 339/98, OSNAPiUS z 1999r., z. 24, poz. 776; z dnia 22 lutego 2010r. I UK 233/09, Lex nr 585720).

Spór stron sprowadzał się, zatem wyłącznie do oceny, czy ubezpieczony legitymuje się 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, bowiem organ rentowy nie kwestionował spełnienia przez wnioskodawcę pozostałych przesłanek ustawowych do przyznania emerytury pomostowej.

W ocenie Sądu Apelacyjnego również zarzut naruszenia art. 2, art. 3, art. 4, art. 49 w związku z art. 50, art. 51 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r., o emeryturach pomostowych (jednolity tekst Dz. U. z 2008r, Nr 237, poz. 353 z późn. zm.) a zwłaszcza przyjęcie, iż wnioskodawca spełnia wymogi ustawowe uzasadniające przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej, nie korespondowały z obowiązującą wykładnią prawną przytoczonych przepisów oraz poglądami wyrażonymi w orzecznictwie.

Warunki nabycia prawa do emerytury pomostowej normuje przepis art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2015 r. poz. 965) zgodnie, z którym prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5 – 12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki: urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.: ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący, co najmniej 15 lat; osiągnął wiek wynoszący, co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn; ma okres składkowy i nieskładkowy ustalony na zasadach określonych w art. 5 – 9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący, co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn; przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej; po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; oraz nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Nadto, zgodnie z art. 49 ww. ustawy prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która: po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12 oraz w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Przywołane przepisy należy interpretować w powiązaniu z treścią art. 3. ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, zgodnie, z którym prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku: wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik Nr 1 do ustawy.

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, iż ubezpieczony, złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w dniu 09 maja 2014r. ponowny wniosek o emeryturę pomostową.

Organ rentowy stwierdził, iż ubezpieczony nie udowodnił wymaganych 15 lat okresu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Pozwany organ rentowy przyjął za udowodniony staż pracy w wymiarze 35 lat, 9 miesięcy i 11 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 13 lat, 11 miesięcy oraz 9 dni pracy w szczególnych warunkach.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił okresu od 26 maja 1998r., do 29 sierpnia 1998r., oraz od 12 października 1998r., do 31 grudnia 1998r., od 18 lutego 1999r., do 30 września 2001r., od 21 stycznia 2002r., do 07 kwietnia 2009r., oraz od 07 maja 2009r., do 28 lutego 2013r., jako pracy w warunkach szczególnych, w którym ubezpieczony był zatrudniony za pośrednictwem przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. Oddział w Polsce przez armatora zagranicznego S. A. Norwegia w charakterze marynarza wpisanego na listę członków załóg statku. W szczególności organ rentowy zaakcentował, iż wnioskodawca nie udokumentował wykonywania pracy w warunkach szczególnych po 2008r. Nie pozwalało na to stwierdzenie, iż wnioskodawca nie przedłożył zaświadczenia o wykonywaniu pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy pomostowej zgodnie z wymogami art. 51 ustawy pomostowej. Apelujący argumentował, iż ubezpieczony w spornych okresach zatrudniony był za granicą za pośrednictwem firmy (...) z o.o. Oddział w Polsce, zatem brak było podstaw do zaliczenia spornych okresów do stażu ubezpieczeniowego oraz uznania wskazanych okresów, jako pracy w szczególnych warunkach. ZUS twierdził, iż brak jest możliwości zaliczenia do okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych, uprawniającego do emerytury, okresów pracy polskiego marynarza u armatora zagranicznego, do którego został skierowany przez zakład niebędący jego pracodawcą.

Zaprezentowany pogląd organu rentowego nie zasługiwał na aprobatę. Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że kwestionowane przez organ rentowy oraz zatrudnienie wnioskodawcy u armatorów zagranicznych było okresem pozostawania przez apelującego w stosunku pracy, o którym mowa w art. 22 k.p. Powołany przepis zawierając legalną definicję stosunku pracy, wskazuje na cechy stosunku pracy, określa jego treść, podmioty oraz zobowiązania wzajemne stron. Zgodnie z treścią powołanego przepisu konstytutywne cechy stosunku pracy odróżniające go od innych stosunków prawnych to: dobrowolność, osobiste świadczenie pracy w sposób ciągły, podporządkowanie, wykonywanie pracy na rzecz pracodawcy ponoszącego ryzyko związane z zatrudnieniem i odpłatny charakter zatrudnienia. Wskazane elementy, by doszło do zawarcia stosunku prawnego, o którym mowa w art. 22 k.p., każdorazowo winny wystąpić łącznie. W przypadku zaś ustalenia, że w łączącym strony stosunku prawnym występowały elementy obce stosunkowi pracy (np. brak podporządkowania, możliwość zastąpienia pracownika osobą trzecią), nie jest możliwa jego kwalifikacja do stosunku pracy.

Zarówno rodzaj świadczonej przez ubezpieczonego pracy jak i pracowniczy charakter zatrudnienia marynarza w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, potwierdza pozycja 4

wymieniona w wykazie A Działu VIII rozporządzenia Rady Ministrów z 07 lutego 1983r., który obejmuje pracowników wpisanych na listę członków załogi statków morskich w żegludze międzynarodowej i w polskim ratownictwie okrętowym.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 07 października 2015 roku, w sprawie o sygn. akt II UK 367/14 wyraził pogląd, w pełni aprobowany przez Sąd Apelacyjny, iż dla oceny prawa wnioskodawcy do emerytury pomostowej nie ma przesądającego znaczenia fakt, że agencji kierującej do pracy za granicą nie można uznać za płatnika składek, o którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2015r. poz. 965 ze zm.) oraz za podmiot uprawniony do wystawienia zaświadczenia, o jakim mowa w art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych. Zgodnie z ugruntowaną linią orzecniczą, do okresu pracy w szczególnych warunkach wymaganego przepisem § 4 ust. 1 rozporządzenia wlicza się okresy wykonywania za granicą u zagranicznych pracodawców prac wymienionych w wykazach stanowiących załącznik do tego rozporządzenia, jeżeli są one uznane za okresy składkowe w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 lub art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. d ustawy o emeryturach i rentach z FUS (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 05 marca 2003r., II UK 196/02, OSNP 2004/8/144; 30 sierpnia 2001r., II UKN 500/00, OSNP 2003/10/258; 01 czerwca 2010r., II UK 5/10, 12 lipca 2011r., II UK 382/10). Przepis art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. d ustawy o emeryturach i rentach z FUS stanowi, iż za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991r. okresy zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia obywateli polskich za granicą u innych pracodawców zagranicznych, jeżeli w okresie pracy za granicą były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne w Polsce bądź też, za które nie było obowiązku opłacania składek.

Zatem pogląd manifestowany przez apelujący Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie zasługiwały na poparcie. Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

SSA Bożena Grubba SSA Maria Salańska – Szumakowicz SSO del. Maria Ołtarzewska